A schooner - az utolsÃ³ mohikÃ¡n

HozzÃ¡adta: Blake
2004. oktÃ³ber 20. Szerda 19:24

Itt a schooner-rÅ‘l olvashattok egy Ã©rdekes cikket. Ez a hajÃ³tipus kicsi, Ã©s nem lÃ¡tott el harci feladatot. De ami a legfontosabb, nagyobb pÃ©ldÃ¡nyszÃ¡mban - nem Ãºgy mint a tÃ¶bbi tipus - a mai napig fennmaradt.
A schooner a brigghez hasonlÃ³an a XVIII.sz-ban szÃ¼letett hajÃ³tÃ-pus, ami a briggel ellentÃ©tben gyakorlatilag sohosem lÃ¡tott el harci feladatokat. KÃ©tÃ¡rbÃ³cos hosszvitorlÃ¡zatÃº hajÃ³kÃ©nt elsÅ‘sorban a kisebb tengereken illetve a part menti tengeri hajÃ³zÃ¡sban kapott szerepet. A schoonerek talÃ¡n legÃ©rdekesebb fegyvertÃ©nye, hogy mÃ-g a legtÃ¶bb vitorlÃ¡shajÃ tÃ-pus eltÃ¼nt napjainkra, illetve csak egy-egy pÃ©ldÃ¡ny maradt belÅ‘lÃ¼k, addig a schoonerekbÅ‘l napjainban is tÃ¶bb mint fÃ©lezer jÃ¡rja a tengereket, kezdve a hajÃ³matuzsÃ¡lemektÅ‘l, a modern jÃ³l felszerelt kalandtÃºrÃ¡zÃ³ hajÃ³kig. A schoonerek mint kereskedelmi hajÃ³k jelentÅ‘s szerepet kaptak az Ã¡ruszÃ¡llÃ-tÃ¡sban mind az OsztrÃ¡k-Magyar Monarchia, mint a TÃ¶rÃ¶k, GÃ¶rÃ¶g, stb. orszÃ¡gok zÃ¡szlajai alatt. A nagyobb hajÃ³zÃ¡si tÃ¡rsasÃ¡gok birtokÃ¡ban kevÃ©s ilyen hajÃ³ Ã¡llt, hisz a schoonerek 60-500t-Ã¡s hajÃ³kÃ©nt nem hoztak tÃºl nagy hasznot. A legtÃ¶bb schooner magÃ¡nkÃ©zben, illetve kisebb tÃ¡rsasÃ¡gok kezÃ©n volt. Az AdriÃ¡n, illetve az Amerikai partvidÃ©ken jellemzÅ‘ volt, hogy a nagyobb tÃ¡rsasÃ¡goktÃ³l nyugdÃ-jba vonulÃ³ kapitÃ¡nyok elÅ‘szeretettel vÃ¡sÃ¡roltÃ¡k ezt a tÃ-pust, hiszen ellÃ¡tÃ¡sukhoz 5-8 fÅ‘s legÃ©nysÃ©g elegend volt, Ã©s a hajÃ³ Ã¡lltal hozott haszon Ã-gy kipÃ³tolhatta a tulajdonos nyugdÃ-jÃ¡t.A kÃ©pen lÃ¡thatÃ³ schooner a Downeast Rover nevet viseli, kapitÃ¡nya Bradford Gunn. Ez a 55' hosszÃº vitolrÃ¡s 1984-ben Ã©pÃ¼lt Norfolkban. Ez a dÃ¡tum is mutatja, hogy a schoonerek nemcsak hogy nem tÃ¼nnek el, de mÃ¡sodik aranykorukat Ã©lik. A Downeast Rover kirÃ¡ndulÃ³kat szÃ¡llÃ-t tengeri kalandozÃ¡sra, mindÃ¶ssze 4-5 fÅ‘s legÃ©nysÃ©ggel.VitorlafelÃ¼lete 870 m2. ami nem megvetendÅ‘ mÃ©ret. AkÃ¡r 29 utast is magÃ¡val vihet rÃ¶videbb utakra, Ã©s alacsony merÃ¼lÃ©se lehetÅ‘vÃ© teszi, hogy a szigetvilÃ¡gban part mentÃ©n is hajÃ³zhasson. Az elsÅ‘ tradicionÃ¡lis schoonert Massachusetts-ben 1713-ban Ã©pitettÃ©k Andrew Robinson hajÃ³Ã©pÃ-tÅ‘ mÅ±hejÃ©ben. A hajÃ³tÃ-pus hamar kedveltÃ© vÃ¡lt, kÃ¶nnyÅ± irÃ¡nyÃ-thatÃ³sÃ¡ga Ã©s alac merÃ¼lÃ©se miatt. A shooner jÃ³ tulajdonsÃ¡gai Ã©s a brigg megbÃ-zhatÃ³sÃ¡ga arra Ã¶sztÃ¶nÃ¶zte a hajÃ³Ã©pÃ-tÅ‘ket, hogy tovÃ¡bb fejlesszÃ©k e kÃ©t tÃ-pust.A schooner Ã©s a brigg keresztezÃ©sÃ©bÅ‘l szÃ¼letett a brigantin, melynek fÅ‘Ã¡rbÃ³ca keresztvitorlÃ¡zatÃº, tatÃ¡rbÃ³ca pedig hosszvitorlÃ¡zatÃº. A schoonerek nagytestvÃ©rei a barkentin-ek, melyek a brigg Ã©s shooner keresztezÅ‘dÃ©sÃ©bÅ‘l lÃ©trejÃ¶tt brigantin-ok tovÃ¡bbfejlesztett Ã©s mÃ©retÃ©ben jelentÅ‘sen megnÃ¶velt vÃ¡ltozat hajÃ³k 3-5 Ã¡rbÃ³cos, akÃ¡r tÃ¶bb ezer tonnÃ¡s monstrumok, melyek elÅ‘Ã¡rbÃ³ca Ã¡ltalÃ¡ban keresztvitorlÃ¡zatÃº, a tÃ¶bbi Ã¡rbÃ³ca pedig hosszvitorlÃ¡zatÃº. A schoonerek Ã©pÃ-tÃ©sÃ©re jellemzÅ‘, hogy mivel ez a tÃ-pus Ã¡tvÃ©szelt tÃ¶bb mint 250 Ã©pÃ-tÃ©sÃ¼knÃ©l a fÃ¡t felvÃ¡ltotta az acÃ©l, majd a korszerÅ± mÅ±gyantÃ¡k, Ã¼vegszÃ¡l. Az 1864-ben Ã©pÃ¼lt Victoria n Francisco-i 344t-Ã¡s schoonert Ã¡tÃ©pÃ-tettÃ©k 1879-ben, 1904-ben, majd 1917-ben. Nemcsak a hajÃ³tÃ¶rzs kerÃ¼lt renovÃ¡lÃ¡sra, hanem vitorlafelÃ¼letÃ©t is megnÃ¶veltÃ©k tÃ¶bb mint 100m2-rel, valamint az Ã¡rbocok hossza is megnÅ‘tt 4m-rel. Az 1917-es Ã¡tÃ©pÃ-tÃ©skor az Ã¡rbÃ³cozatot megerÅ‘sÃ-tettÃ©k acÃ©l elemekkel. A mai schoonerek kÃ¶zÃ¶tt talÃ¡lhatun 60t-Ã¡s jacht jellegÅ± hajÃ³kat, melyek minden fÅ‘alkatrÃ©sze Ã¼vegszÃ¡las technolÃ³giÃ¡val kÃ©szÃ¼lt, Ã¡rbocozatuk pedig alumÃ-nium Ã¶tvÃ¶zet. Ezeknek a hajÃ³knak az utastere minden igÃ©nyt kielÃ©gÃ-t, navigÃ¡ciÃ³s Ã©s egyÃ©bb mÅ±szerezettsÃ©gÃ¼k pedig minden kÃ©pzeletet felÃ¼lmÃºl. A legÃ©nysÃ©g szÃ¡mÃ¡nak csÃ¶kkentÃ©se miatt az Ãºj hajÃ³k vitorlÃ¡kat motorok hÃºzzÃ¡k, a kormÃ¡nyzÃ¡st automatika vÃ©gzi. BÃ¡r a modern schoonerek kÃ©nyelme mindent kÃ©pzeletet felÃ¼lmÃºl, azÃ©rt mÃ©gis szebbek a rÃ©gi hagyomÃ¡nyos fÃ¡bÃ³l kÃ©szÃ¼lt hajÃ³k, melyek hangulata, szÃ©psÃ©ge utolÃ©: A nyikorgÃ³ hajÃ³padlÃ³ Ã©s a feszÃ¼lÅ‘ kÃ¶telek sustorgÃ¡sÃ¡nak Ã©lmÃ©nyÃ©t semmilyen mÅ±anyag csoda sem pÃ³tolhatj kÃ©pen lÃ¡thatÃ³ hajÃ³ szintÃ©n utasszÃ¡llÃ-tÃ¡sbÃ³l Ã©l. A legalsÃ³ kÃ©pen ennek a hajÃ³nak a belsejÃ©rÅ‘l lÃ¡thatunk egy k kabin lÃ¡tvÃ¡nya magÃ¡Ã©rt beszÃ©l. NÃ©hÃ¡ny technikai adat a schoonerekrÅ‘l:VizkiszorÃ-tÃ¡s:60t-500t-ig / Ã¡tlag 250tHossz: 40m / Ã¡tlag 20 - 24mSzÃ©lessÃ©g:3,5 - 8m / szÃ©lessÃ©g Ã¡ltalÃ¡ban : 6 - 10mVitorlafelÃ¼let:500 - 1000m2MerÃ¼lÃ©s:1,2 - 4mLegÃ©nysÃ©g:2-8 fÅ‘Mint az adatok is mutatjÃ¡k, a schooner talÃ¡n a legvÃ¡ltozatosabb mÃ©retekben kÃ©szÃ¼lÅ‘ hajÅ‘tÃ- schoonerek mÃ¡ra a teherszÃ¡llÃ-tÃ³ hajÃ³ mÃºltjukat elfeledve, fÅ‘nixkÃ©nt feltÃ¡madva luxushajÃ³kkÃ©nt szelik a vizeket. Azonban ha valaki figyelmes, akkor az Adria kikÃ¶tÅ‘iben, Ã©s a harmadik vilÃ¡g orszÃ¡gainak kikÃ¶tÅ‘iben itt-ott fellelhet egy-egy elfeledett, mÃ¡ra mÃ¡r lepusztult de mÃ©g mindÃ-g aktÃ-v shoonert is. ForrÃ¡s : http://www.fabulis.hu